

סגולות עצומות לטו בשבט!

לטו בשבט אנו חוגגים את ראש השנה לאילנות כי האדם עץ השדה, צריכים לעשות תשובה ב-טו בשבט על התורה ועל מלכות שמים ומתברכים בשפע ברכה "בני חיי ומזוני", יום זה חג משתה ושמחה - חתן ביום חופתו אינו מתענה, מתפללים על הפרות שיתברכו ונותנים שבח להשי"ת שמחדש את הפרות משנה לשנה, יש נשים ששומרות את האתרוג מסוכות עד טו` בשבט, לאחר סוכות הן עושות רבה מהאתרוג ושומרות אותה לטו` בשבט - סגולה בדוקה ללידה קלה

נוהגים בטו` בשבט להתפלל שיהיה לנו אתרוג כשר ומהודר בחג סוכות הבא הקדוש ברוך הוא מברך בטו` בשבט את הפרות של ארץ ישראל { שהם עולם על כל פירות העולם, } בליל טו` בשבט, ראש השנה לאילנות, נוהגים רוב תפוצות ישראל לסדר בשולחן מכל פרות האילן ומכל פרות הארץ ומברכים שהחיינו על פרי חדש, כל אחד מברך על פרי אחר:

האיש - מברך על החיטה - "חלב וחיטים ישיעך" האישה - מברכת על הגפן - "אשתך כגפן פורה בירכתי ביתך" הבן - מברך על הזיתים - "בניך כשתליל זיתים סביב לשולחנך" לבת - נותנים רימון ואגוז - "כל כבודה בת מלך פנימה" לילדים קטנים - נותנים תפוח ודבר - "תחת התפוח עוררתיך, דבש וחלב תחת לשונך", צדקה מנהג טוב ויפה לתת בטו` בשבט 91 פרוטות כמניין אילן יש שנוהגים לשלוח איש לרעהו משלוח מנות שמיכל פירות יש נוהגים לומר תפילה מיוחדת שחיבר רבנו הבן איש חי:

"יהיה רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתברך כל מיני אילנות ויוציאו פרותיהם בריבוי שמנים וטובים ותברך את הגפנים שיוציאו ענבים הרבה שמנים וטובים, כדי שיהיו היין היוצא מהם מצוי לרוב ולכל עמך ישראל לקיים בו מצות קידוש ומצות הבדלה בשבתות ובימים טובים ויתקיים בנו ובכל ישראל אחינו מקרה שכתוב: "לך אכול לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה אלוקים את מעשיך"

בסדר פרות טו` בשבט קודשם עושים את ברכת שהחיינו ולאחר - מכן מברכים לפי הסדר הבא: חיטים שעורים, זיתים תמרים, ענבים, תאנים, ורימון,

על השולחן צריכים לשים לפחות 15 מינים, היות שיש מנהג יפה שלכל מין שאוכלים אומרים פרק משיר המעלות ובצורה כזו לסיים את כל שיר המעלות 15 פרקים,

ראש השנה לאילנות מסמל את גאולת ישראל, עם ישראל נמשל לעוץ העומד ערום וקפוא בחורף, הסופות מטלטלות אותו, במבט ראשון זה נראה שהמצב ללא תקווה, כמו שבטו` בשבט העץ הקפוא מתחיל לקבל תזונה, השרף עולה בתוכו, המעמד נראה כמו תחיית המתים, העץ מתחיל לפרוח ולהוציא פרות, כך עם ישראל ב"ה ירים את ראשו ויזכה לגאולה שלמה בקרוב ממש,

סדר ט"ו בשבט איננו הלכה, כי אם מנהג, הנושא עימו סגולות נפלאות המושכים שפע וברכה.

מנהג האשכנזים - מניחים על השולחן לפחות 15 מינים, ולכל מין שאוכלים אומרים פרק מ"שיר למעלות" (ס"ה 15 פרקים)

מנהג המקובלים - מכינים 4 צלחות שונות, כאשר כל צלחת מכילה בין 4-10 פירות ובס"ה בין 12-30 (מתוך הספר "פרי עץ הדר")

בצלחת הראשונה - פירות שנאכלים בשלמות, הפרי והקליפה

למשל: ענבים, תאנים, תפוחים (גרעינים קטנים נחשבים לצורך העניין חלק מהפרי), אתרוגים בריבה, לימונים (לימוניות קטנות או ריבה), אגסים, תותים, חרובים, חבושים, גויאבה, אפרסמון

לבקש: "יה"ר שנהיה יפים מבחוץ ויפים מבפנים. שיהיה תוכי כברי."

בצלחת השנייה - פירות שקליפתם נאכלת ותוכם נזרק

למשל: זיתים, תמרים, גודגדניות, משמשים, אפרסקים, שזיפים, אוכמניות, ליצי, דובדבן, פיטנגו, מנגו

לבקש: "יה"ר שנזכה להוציא מתוכנו את כל הדברים שאין בהם צורך: שנאה, קנאה, עצבות, תחרות, נטירה, טינה."

בצלחת השלישית - פירות שקליפתם נזרקת ותוכם נאכל

למשל: אננס, ערמונים, רימונים, אגוזים, שקדים, פיסטוקים, לוז, צנוברים, פומלית, פומלה, אשכולית, קיווי, קוקוס, הל, וכיו"ב.

לבקש: יה"ר שנראה את הטוב והמתיקות בכל אדם, כולל בעצמי. ושנזכה לדון כל אחד לכף זכות, לא לראות בו איזושהי קליפה חלילה.

בצלחת הרביעית - שבעת המינים. לכל מין ומין סגולה ובקשה משלו. מספיק להביט ולכוון (במיוחד בתקופה זו כאשר התולעים מציצות בנו מכל דוכן)

חיטה - שלוה"י, עוגיות ולחם.

סגולה לשכל, בינה והצלחה בלימודים. לבקש גם על פרנסה בשפע" חלב חיטים ישביעך."

שעורה - בירה וגריסי פנינה.

סגולה לשלום בית. אשה סוטה, הייתה מביאה קרבן שעורים ונטהרת לבעלה, ואז הייתה זוכה בבן זכר.

גפן – יין, מיץ ענבים, צימוקים, עלי גפן ממולאים.

הגפן היא סגולה לזיווגים. לא סתם בחתונה שרים ענבי הגפן בענבי הגפן.

גפן זה גם פוריות. אשתך כגפן פוריה.

תאנה - לבקש על סבלנות

היות שבתאנים אין מסיק, בציר ו/ או קציר. אלא קוטפים בכל פעם קצת. צריך סבלנות.

רימון - לרימון צבע של שפתיים כמו"ש: "כחוט השני שפתותיך"- סגוליותו בשמירת הפה מלשון הרע ומדיבורים רעים.

זית – שמן זית וזיתים. סגולה לבנים צדיקים - כשם שעליו של הזית אינם נושרים, כך נזכה שילדינו לא ילכו לשום כיוון לא נכון.

שם טוב " -טוב שם משמן טוב"

זיכרון - שמן זית סגולה לזיכרון (אך זיתים קשים לשכחה)

תמר - סגולה נפלאה לגדלות והצלחה, מה תמר זה ליבו לשמים כך אנו מבקשים, עזור לנו להיתמר כמו התמר.

התמר סגולתו גם רפואה ובריאות. "מי שאחזו בולמוס, מאכילין אותו דבש. שהדבש מאיר עיניו של אדם". (יומא פג, ב)

תפילות לט"ו בשבט

ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שבכח סגלת
אכילת הפרות שנאכל ונברך עליהן עתה, ואשר נהגה בסוד
שרשיהן העליונים אשר המה תלויים בם, להשפיע עליהן שפע
רצון ברכה ונדבה, גם הממנים והמשטרים עליהם ותמלאו
מעוז שפע הודך לשוב שנית להגדילם ולהצמיחם, מראשית
השנה ועד אחרית השנה, לטובה ולברכה, לחיים טובים

וּלְשֵׁלוֹם. וְקַיִם לָנוּ אֶת הַדְּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי מַלְאָכֵי חוּזָד, וְגַעַרְתִּי לָכֶם בְּאוֹכַל וְלֹא יִשְׁחִית לָכֶם אֶת פְּרֵי הָאֲדָמָה, וְלֹא תִשְׁכַּל לָכֶם הַגֶּפֶן בַּשָּׂדֶה אָמַר יי צְבָאוֹת: הַשְּׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם, וּבְרַךְ עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה, תִּשְׁתַּיְתְּהוּ בְּרָכוֹת לְעַד, תִּחַדְּהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנֵיךָ, וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יְבוּלָה וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פְּרִיו, וְעַלֵּיהֶם תִּבּוֹא בְּרַכַּת טוֹב, לְהַתְּבַרֵךְ פְּרוּתֶיהָ בְּמַעֲיָנוּ, אֶחָד הַמְרֵבָה וְאֶחָד הַמְמַעִיט. וְכָל הַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּתְּפָזְרוּ עַל גְּדִינּוּ אוֹ עַל יְדֵי אָבוֹתֵינוּ, וּבְעוֹוֹן אָדָם הָרָאוּשׁוֹן אֲשֶׁר חָטָא בְּפִרוֹת הָאֵילָן, עֲתָה יִשׁוּבוּ לְהִתְכַלֵּל בְּעֵז הַדָּר עַץ הַחַיִּים, וְיוֹסֵר מֵהֶם כָּל רַע, בְּכַח שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק חֵיל בָּלַע וְיִקְיָאֵנוּ וְיִשׁוּב הַכֹּל לְאֵיתָנוּ הָרָאוּשׁוֹן, וְלֹא יִדַּח מִמֶּנּוּ נְדַח, כִּי אַתָּה יי לְבַדְּךָ מִקִּבְּץ נְדַחֵי יִשְׂרָאֵל: וּבְכֹן אֶת צֶמַח דָּוִד עֲבַדְּךָ מִהֲרָה תִצְמִיחַ וְקִרְנּוֹ תִרָם בִּישׁוּעָתְךָ, וְיֵד יי עַל כָּל הָעוֹלָם כֵּלּוּ, וְתַחַת הַנְּעֻצוֹץ יַעֲלֶה בְּרוֹשׁ, וְתַחַת הַסְּרָפָד יַעֲלֶה הַדָּס, וְהָיָה לַיי לְשֵׁם לְאוֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת.

(פרי עץ הדר)

תפילה מהבן איש חי לט"ו בשבט

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע עַץ פְּרִי עֲשֵׂה פְרִי לְמִינּוֹ אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וְהָיָה כֵן. יב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֲשֵׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ לְמִינֵהוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. (בראשית א, יא-יב)

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וְאֱלֹקֵי אָבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּבַרֵךְ כָּל אֵילָנוֹת הָאֶתְרוּג לְהוֹצִיא פְרוּתֵיהֶם בְּעֵתָם, וְיוֹצִיאוּ אֶתְרוּגִים טוֹבִים נְפִים וּמְהַדְרִים וְנִקְיִים מִכָּל מוּם. וְלֹא יַעֲלֶה בָהֶם כָּל חֲזָזִית וְהָיוּ שְׁלֵמִים, וְלֹא יְהִי בָהֶם שׁוּם חֲסָרוֹן, וְאֶפִּילוּ עֲקִיצַת קוֹץ. וְהָיוּ מְצוּיִים לָנוּ וְלְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲיָנוּ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם, לְקַיִם בָּהֶם מִצְוֹת נְטִילָה עִם

מצות נטילה עם הלולב בחג הסוכות שיבא עלינו לחיים טובים ולשלום, כְּאֲשֶׁר צִוִּיתָנוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עֶבֶדְךָ, (ויקרא כג, מ) וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר פֶּתַת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נָחַל. וַיְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֵיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְקֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּעֲזְרֵנוּ וְתִסְיַעֵנוּ לְקִיּוֹם מִצִּוְהָ זֶה שֶׁל נְטִילַת לּוּלָב וְהִדָּס וְעֵרְבָה וְאַתְרוֹג כְּתִקְנָה בְּזִמְנָה בְּחַג הַסּוּכוֹת שֶׁיִּבָּא עָלֵינוּ לְחַיִּים טוֹבִים וְלִשְׁלוֹם, וְתִזְמִין לָנוּ אֶתְרוֹג יָפֵה וּמְהַדָּר וְנִקְי וְשָׁלֵם וְכִשֶּׁר כְּהִלְכָתוֹ.

וַיְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֵיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּבְרַךְ כָּל מִינֵי הָאֵילָנוֹת וַיּוֹצִיאוּ פְרוֹתֵיהֶם בְּרַבּוּי, שְׂמִנִים וְטוֹבִים, וְתִבְרַךְ אֶת הַגִּפְנִים שֶׁיּוֹצִיאוּ עֲנָבִים הֶרְבֵּה, שְׂמִנִים וְטוֹבִים, כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה הַיַּיִן הַיּוֹצֵא מֵהֶם מְצוּי לְרַב לְכָל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל לְקִיּוֹם בּוֹ מִצְוֹת קְדוֹשׁ וּמִצְוֹת הַבְּדִלָּה בְּשִׁבְתוֹת וְיָמִים טוֹבִים וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ וּבְכָל אַחֵינוּ מִקְרָא שְׁכָתוּב (קהלת ט, ז) לֵךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לְחֶמֶךָ וּשְׂתַה בְּלֵב טוֹב יִינֶךָ כִּי כָּבֵד רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ. (שיר ה, א) בְּאֵתִי לִגְנֵי אַחֲתִי כָּלָה אֶרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי אֶכְלֵתִי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי שְׂתִיתִי יַיִנִי עִם חֲלָבִי אֶכְלוּ רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים. יְהִי לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיּוֹן לְבִי לִפְנֵיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי:

מחבר: רבי יוסף חיים מבגדד

כתוב במתניתין ראש השנה ל' אילן' הטעם שכתב בלשון יחיד אילן ולא אילנות, לרמז מה שקבלנו מרבתינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג נאה, דהיינו עץ הדר, ובספרי חסידות מובא שאתרוג זה "לב" ואם כן נכון לבקש בט"ו בשבט שיהיה לו "לב טוב."

"ולא יכלו לשתות מים כי מרים הם... ויורהו ה' עץ וישלך על המים וימתקו המים."

כתב ה"בית ישראל" מגור זצ"ל שלפעמים אדם מרגיש שקשה לו ו"אינו יכול לשתות מים כי מרים הם", דהיינו שקשה לו לעסוק בתורה - ואין מים אלא תורה - אז העצה לזה היא: "ויורהו ה' עץ" - עץ זה טו' בשבט שהוא ר"ה לאילנות, שזהו הזמן הנכון להתפלל שיצליח בתורה.

כתוב בפרקי דרבי אליעזר: 'יזהר במנהג לאכול פירות טו' בשבט שהוא מנהג ותיקין.'

סדר ברכת הפירות הוא "מגע" "אש"

מ - מזונות

ג - גפן

ע - עץ

א - אדמה

"השקדיה פורחת ושמש פז זורחת... ט"ו בשבט הגיע חג לאילנות " - מי לא מכיר את שיר הילדים הידוע? אולם במציאות קשה מאד לראות את פריחת עצי הפרי, והשמש לא תמיד זורחת.

לעומת זאת, בניסן הפריחה בשיאה ויופיו של הטבע מתגלה בכל הדרו עד כדי כך שנקבעה ברכה מיוחדת ליוצא בימי ניסן ורואה אילנות פורחים והיא: "ברוך אתה אמ"ה שלא חסר בעולמו כלום וברא בו... ואילנות טובות ונאות ליהנות בהן בני אדם". אם כן, מדוע נקבע טו' בשבט כראש השנה לאילן ולא א' ניסן?

הגמרא במסכת ראש השנה מבארת את טעם קביעת טו' בשבט לענין זה:

"שכבר ירדו רו גשמי שנה... " ועדיין לא ברור מה בכך שירדו רוב גשמי שנה? הרי אין פריחה ופירות על העצים, ורוב האילנות עדיין בשלכת? וראוי יותר לקבוע ר"ה לאילנות כאשר כבר הכל פורח ופורה.

ואולם ההסבר הוא שאמנם אין עדין בט"ו בשבט פריחה והעצים עוד בשלכת אבל רוב גשמים ירדו, המים שמזינים את העצים לעומק חודרים היטב בשורשיהם הם שיפיחו קמעה קמעה חיים חדשים בעץ עד שיפרח ויפרה, הגשמים שנספגו עמוק באדמה מפעפעים וחיים חדשים בו נוסכים ועוד מעט תתגלה ההשקיה השמימית הזו מטל השמיים ועץ השדה יתן פריו.

לכן השמחה גדולה היא וראוי להיקרא ר"ה משום שכאן תחילת חיות העץ, למרות שעדיין הוא בשלכת ועליו נשרו ומתו, אבל הוא יודע שהפריחה המלבלבת קרבה ובאה כי הוא מוזן ממי שברא העולם.

"כי האדם עץ השדה" - דמוי האדם לאילן משמש כר נרחב למשלים ודמויים בדברי רבותינו, אודות הסימליות שבכל עץ וההקבלות לבני אדם.

בין שלכת לפריחה

רבינו תם המשיל את ימיו הטובים של האדם לימי פריחה וליבלוב, וימי המשברים הקשים לימי שלכת.

קשה מאד לאדם המצוי בשלכת לראות את הצדדים החיוביים הסמויים עדיין, ולהביט קדימה ולחזות את הפריחה הנובטת באופק.

אבל רבותינו רצו לחזק את רוחנו ולמסור לנו בטו' בשבט את המסר שגם אם נמצאים בשלכת וקר בגוף, ובחוץ חורף וגשם מטפטף על כל יש לשמוח ולהתעודד שהרי... "רוב גשמים ירדו"... ופוטנציאל הפריחה האדיר הטמון ממשמש ובא וזה

אמור גם לגבי עץ וכן לגבי האדם "כי הסתיו עבר הגשם חלף הלך לו...וקול התור נשמע בארצנו."

קביעת ר"ה לאילנות מסמלת את גאולת ישראל. אומר הנביא ישעיהו: "כימי העץ ימי עמי" - ישראל נמשלו לאילן העומד ערום וקפוא בחורף הקר סופות ורוחות עזות מטלטלות אותו מצד אל צד ומאיימות לעקרו מן השורש ולכאורה מצבו ללא תקנה.

אך כפי שאמרנו בימים אלו דווקא יונק האילן חיות חדשה ממעמקי האדמה.

כך ישראל – נתונים למשיסה ולביזה ולשפלות כל הימים, אך דוקא במעבה האפילה והסתר הפנים נרקמת הגאולה, אור חזק שיופיע וזהו אורו של משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

האדמו"ר מצורטקוב זצ"ל אומר: "השרף כבר עולה באילנות" סימן טוב, כי למרות שלמראית עין שולט היאוש, אך אסור להתייאש "כי השרף כבר עלה באילנות."

סדר ט"ו בשבט

בליל ט"ו בשבט צריכים להביא תחילה (סדר הברכה והאכילה לפי סדר כיתוב שבעת המינים במקרא ולפי קרבתם למילה ארץ):

עוגות זיתים שעורה תמרים=דבש ענבים תאנים רימונים

וכן שאר דברים ומיני פירות. ויש לתת על השולחן מיני יינות לבנים ואדומים.

ויאמר 15 מזמורי שיר המעלות. ובעת אכילת הפירות יאמר תפילה זו:

יהר"צ מלפניך האו"אב שתברך כל מיני האילנות ויוציאו פירותיהם בריבוי, שמנים וטובים ותברך את הגפנים שיוציאו ענבים שמנים וטובים, כדי שיהיה היין היוצא מהם מצוי לרוב לכל עמך ישראל לקיים בו מצוות קידוש ומצוות הבדלה, בשבתות ובימים טובים. ויתקיים בנו ובכל ישראל אחינו מקרא שכתוב: "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה אלוקים את מעשיך."

שבט ר"ת שמרם ברכם טהרם

כוונות הברכות:

גפן = זיווגים

עץ = זרע קיימא, אשר זרעו בו

מזונות = פרנסה

אדמה = בריאות, כוחות, רפואה שלימה

שהכל = להאמין שהכל נעשה מאת ה' – אין עוד מלבדו – אזי אין האדם ניזוק לעולם.

פירות א"י לא מקבלים הרכבה ממין אחר לכן רק הם שנשתבחה בהם א"י. שהיא גם אינה מקבלת שום עם חוץ מישראל.

ומסמלים גם את תורת ישראל שלא תשתנה בשום זמן. הזית מסמל את עמ"י בכך שכפי ששורשי הזית מגיעים ישר לתהום כך היהודי מגיע למים ואין מים אלא תורה. תמר: לולב=לו לב = יש לו לב.

גפן: כדי להוציא פירות, לקחת עץ יבש + תומך. כך עמ"י בר קיימא רק על מסורת אבותיו. תאנה: כולה פרי ולכן הוצאת הפירות בשלבים. רמז לעמ"י הדבק בעבודת ה' – מצוה אחת תעבור למצוה שניה. רימון: כולו גרעינים כנגד מצוות עשה 248 גרעינים. קליפה - לא תעשה.

בימי התנ"ך היה ט"ו בשבט, מועד חשוב בלוח השנה. מ - ט"ו בשבט, ידעו אבותינו שגובר כוחה של החמה, שעות האור מתארכות והלילות מתקצרים (עד לט"ו באב, כשהשמש שוב מתעייפת). וכאילו להמחשה, פרחו עצי השקד סביבם בפרחים לבנים שהאירו את הנוף

חמישה עשר בשבט הוא ראש השנה לאילנות, בהתאם לנאמר במשנה. מבחינה הלכתית משמש ט"ו בשבט תאריך גבול לגבי חובת ההפרשה של מעשר מפרי העץ. כל מה שצמח על העץ עד לתאריך זה נכנס למניין של השנה שחלפה: ומה שצמח לאחר תאריך זה נחשב ליבול השנה החדשה, דבר זה חל גם לגבי מניין גיל העצים החדשים, שבשלוש השנים הראשונות לנטיעתם אסור לאכול את פריים (עורלה). הסיבה לקביעת ט"ו בשבט כראש השנה לאילנות היא אקלימית: עד לאותו מועד כבר ירדו רוב גשמי השנה, שמהם ניזונים העצים

בצפת, במאה ה 16, פיתחו המקובלים ליל סדר שלם לט"ו בשבט, שכלל קריאת הגדה, אכילת פירות טריים ומיובשים ושתייה מפרי הגפן

נוהגים לאכול בט"ו בשבט 15 סוגי פירות שונים, ועד כמה שאפשר פירות. שנשתבחה בהם ארץ ישראל, ותוך כדי אכילתם נאמרו ט"ו מזמורי תהילים (הפרקים ק"כ - קל"ד). 'המקובלים' בצפת חיברו פרקי תפילה ופיוטים ומזמורים. (מיוחדים) (ספר 'פרי עץ החיים' המכיל פרקים אלה). יש נוהגים לעשות לימוד בליל ט"ו בשבט וקוראים במשנה ובזהר מענינא דיומא, ונדפס ספר 'פרי עץ הדר' במיוחד לכך וכל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם, בפרט יש ללמוד בהלכות השייכות לדיני ט"ו בשבט בענייני ערלה ותרומות ומעשרות

לפי המסורת, השולחן לסדר ט"ו בשבט צריך להיות ערוך עם קעריות של פירות יבשים וטריים, ירק ופרחים, נרות רבים בפמוטים או על אבנים דקורטיביות ויין לבן ואדום בקנקנים של זכוכית שקופה. לפני המנחה, מסדרים שלוש קעריות בגבהים בקערה הנמוכה: תפוזים, אגוזים, ושקדים שהם פירות "עולם שונים העשייה", שתוכנם נאכל וקליפותיהם נזרקות. בקערה בינונית: תמרים זיתים ותפוחים שהם פירות "עולם היצירה", שעיקרם נאכל, וזרעם יוצר חיים חדשים. ובקערה העליונה: תאנים, חרובים וצימוקים שהם פירות "עולם הבריאה" שהכל בהם נאכל

סגולת סדר ט"ו בשבט

עפ"י הקבלה ט"ו בשבט קשור לספירת היסוד. כלומר קשור לפירון ולזיווגים. זיווג אינו דבר מובן מאליו. צריך להתפלל הרבה כדי שיגיע הזיווג הנכון הטוב. הרי זהו הדבר החשוב ביותר לאדם. כל המשכיות חייו של האדם תלוי בזיווגו.

כי האדם עץ שדה" ? האדם נמשל לאילן... **בט"ו בשבט** מרבים בברכות על הפירות ומכוונים גם על עצמנו. כי כמו שהאילן מביא פירות, גם האדם מביא פירות.

בערב ט"ו בשבט נהוג לערוך "סדר ט"ו בשבט", שמלבד שהוא טעים מאוד, הוא בעל סגולות מיוחדות. רצוי לקנות כמה סוגי פירות. לאו דווקא פירות יבשים. משלושת הסוגים: פירות עם קליפה: כמו אגוזים, תפוזים, פירות עם גרעין: כמו שזיף, או משמש, פירות ללא קליפה וללא גרעין: כמו תאנה.

סדר ט"ו בשבט:

על מפה יפה (אני אוהבת פשתן נקי) לשים במרכז השולחן בקבוק יין או מיץ ענבים (בורא פרי הגפן) עוגה או ביסקויטים (בורא מיני מזונות), מסביב הרבה צלוחיות קטנות ממיני פירות שונים. או קערה אחת ענקית עם המון פירות: פירות עץ (בורא פרי העץ) פירות אדמה (בורא פרי אדמה), ו... במבנה (לברכת "שהכל נהיה בדברו..") שהרי מיץ או מים יוצאים ע"י ברכת הגפן).

תקציר: מנהגי ט"ו בשבט בחצרות אדמו"רים בארץ ובחו"ל. ביום זה נערכו סעודות ואכלו מפירות ארץ ישראל, כן נאמרו דברי תורה הסובבים בעיקרם על שבחה של ארץ-ישראל ופירותיה. יש וראו את יום זה כיום סגולה לרחמים לגאולה וליראת

שמים, כיום שבכוחו להשפיע ברכה לכל ימות השנה, ויש אשר התפללו לאתרוג כשר יפה ומהודר.

"חמישה עשר בשבט" - עיקרו קשור בארץ ישראל כ"ראש השנה לאילנות", וכ"יום הקובע" לעניין תרומות ומעשרות ויתר ההלכות התלויות בארץ, ובמעמדו זה הוא נקבע גם בספרות ההלכה ובמנהגי ישראל בתפוצות, שאין אומרים בו, תחנון ואין קובעים בו תענית.

עם זריחת אורו של האר"י נתגלה סודו של היום. ההולכים בעקבותיו רואים באכילת פירות ביום זה "תיקון גדול בנגלה ובנסתר", וספרות החסידות, שיסודתה בקודש ע"פ חכמת הקבלה, הבליטה ערכו של היום לציון הקשר עם ארץ ישראל.

השאיפה לא"י המתבלטת בתורת החסידות, משתקפת בדבריכם ובהליכות חייהם של נושאי דגלה בכל הדורות, מראשיתה ועד היום הזה. מראשיתה התפללו לישועה כללית ופרטית, וראשוני התנועה, שראו את עיקר תפקידם בקירוב לבם של ישראל לאביהם שבשמים, עסקו אפוא בהשרשת הציפייה לגאולה השלמה ולקיבוץ גלויות בארצנו הקדושה "ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב".

סופרה הראשון של החסידות ומתלמידיו הקרובים של מחולל התנועה, רבי ישראל בעל שם טוב, הוא רבי יעקב יוסף מפולנאה, בעל "תולדות יעקב יוסף", מציין את השלבים השונים בתהליך גאולת הנפש והגוף:

"לגאולת הנפש והנשמה קודמת גאולה כללית של הגוף והחומר משעבוד וגלות האומות, ולאחר מכאן תבוא תשועת ישראל שגלו מאדמת ישראל".

כיסופי גאולה מלאו את חללה של החסידות, והם מצאו לעצמם ביטוי בציון יום זה המסמל את ארץ ישראל וההלכות התלויות בה. ט"ו בשבט, החג הארצי-ישראלי, נקבע כאחד מיומי דפגרא לתנועת החסידות ורישומו ניכר בספרות החסידות. אמנם, אין הוא נמנה בין השבתות והמועדים שיש בהם ביטול מלאכה, שבהם עלו החסידים להיכלי רבותיהם, אולם רבים מבין האדמו"רים ראו בחמישה עשר בשבט מעין חג, לבשו בגדי שבת, ערכו שלחנות בו ביום, ולשולחן הוגשו פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל, ורבים מחידושי תורה שהושמעו על ידם, הסובבים בעיקרם על שבחה של ארץ ישראל ופירותיה, מצויים בספרי החסידות במדור המוקדש למועדים.

רבי ישראל בעל שם טוב לא הסתפק בהעלאת זכרה של א"י. הוא נשא את עיניו לעליה בפועל "לאכול מפריה ולשבוע מטובה", ואף הבטיח "עולם הבא" לגזלנים שבאו אליו והציעו לפניו "דרך קצרה לילך אל ארץ ישראל דרך מערות ומחילות" אלא שלא עלתה בידו. לפי מסורת אחת הגיע עד קושטא בדרכו לא"י, ורק לאחר

ההרפתקאות שאירעו לו שם נוכח לדעת כי "אין מניחין אותו בשום אופן לנסוע לאה"ק". הבעש"ט הוסיף לשאוף לא"י ובמכתבו המפורסם לגיסו ר' אברהם גרשון מקיטוב הוא חוזר ומדגיש, "השם יודע שאין אני מייאש עצמי מעליה לא"י, אם יהיה רצון השם ולהיות עמך ביחד".

אולם גם אם לא הגיע לא"י, הוסיף לקיים אתה קשר הדוק, וממשיכי דרכו אחריו הוסיפו לטפח קשרים אלה. מהם שעלו בעצמם לחונן עפרה, אולם גם אלה שלא עלו לא חדלו להעלות את זכרה על ראש שמחותיהם, ואחת ההזדמנויות לכך ניתנה להם בט"ו בשבט.

משמעות מיוחדת לט"ו בשבט בבית האדמו"רים לבית רוזין. אבי השלשלת, רבי ישראל מרוזין, נהג ללבוש בגדי שבת לכבוד ראש השנה לאילנות "כי האדם עץ השדה", ואף היה עורך את שלחנו בפירות ארץ ישראל, בהדגישו את האמרה המיוחסת לא"י ז"ל,

ש"פירות א"י הם סגולה ליראת שמים".

הוא היה אומר כי בט"ו בשבט "השרף עולה באילנות", שכן ההתחדשות שבעולם כללית היא ומקיפה את כל היקום, את הדומם והצומח כמו את המדבר והחי, ובשעה שמים חדשים מרעננים את האילנות הקפואים בחורף, פורצת הרעננות גם לעורקי של האדם מישראל. זכר לדבר ישנו בפרשת השבוע, היא פרשת בשלח, העוסקת בפרשת יציאת ישראל ממצרים, וכך גם בט"ו בשבט משתחררת הבריאה כולה מכבלי מצרים ויוצאת לחרות: "השרף עולה באילנות"

בניו ובני-בניו, ממשיכי השלשלת לבית רוזין שמרו על המסורת וערכו את שולחנותיהם לכבודו של היום.

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה' - האדם חייב להקריב את עצמו קרבן לה" -

היה אומר בנו רבי אברהם יעקב מסדיגורא, בהוסיפו שאם הדבר לא ניתן בידו -

"והיה הוא ותמורתו יהיה קודש"

כשהאדם מתעלה ומעלה את הפירות ע"י ברכתו עליהם בקדושה ובטהרה, הרי הם נעשים בחינת קרבן בדרגת החי, כמו "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן".

נכדו רבי מנחם נחום מבויאן, בעל "תפארת מנחם נחום", היה מאחל ביום זה לאנשי שלומו:

"שנה טובה להשפיע שפע ברכה מאותו יום לכל השנה כולה",

ובשעה שברכו על הפירות ציין כי האדם מתקן את הניצוצות הקדושים המצויים בפירות וכן הוא מעלה את "הדברים הגשמיים למדרגה של רוחניות".

סמל לרחמים ולגאולה

אבות החסידות ידעו להסביר את קביעתו של היום בעצם ימי החורף. רבי ישראל, המגיד מקוזניץ, היה אומר שחודש טבת ומחציתו של שבט הם בבחינת "חשכות ומוחין דקטנות", אולם בסיומם באים "ימים מאירים ובהירים" ובני בינה - הוסיף - יודעים סודו של ט"ו בשבט".

רבי חיים מצאנז נהג אף הוא לערוך סעודה גדולה לכבוד היום, בציינו שהחל מיום זה עד חג השבועות ישנו יומא דפגרא בכל חמישה עשר ימים.

על הקשר שבין ט"ו בשבט וגאולת ישראל עומד רבי ישראל מצ'ורטקוב:

"יומא דפגרא זה בא להורות התחזקות ותקווה לישראל - כי אנחנו בגלות זה כשני אלפים שנה, ואנו סובלים רדיפות מכל צד, והנני בתכלית השפלות עד שכמעט אפסה כל תקווה הלילה - אבל ישראל הם למעלה מן כטבע, וגם בשעה שלכאורה אפסה כל תקווה ותוחלת, אז הקב"ה מושיע אותם שלא כבדרך הטבע"

ראש השנה לאילנות שנקבע בט"ו בשבט - היה אומר רבי ישראל - מסמל אפוא את גאולת ישראל "כימי העץ ימי עמי" נמשלו ישראל לעץ העומד ערום וקפוא בחורף. הסופות מטלטלות אותנו ומאיימים עליו לעקרו, ולכאורה מצבו ללא תקווה אולם גם בשעה זו בעצם ימי החורף, יונק האילן חיות מחודשת ממעמקי האדמה. כך ישראל נתונים לביזה ולמשיסה כל הימים, ודווקא במעבה האפלה נרקם כבר אור הגאולה, אורו של משיח. למראית עין שולט הייאוש, אולם השרף עולה כבר באילנות...

על הארץ ועל הפירות

תשעה חודשים מט"ו בשבט ועד חג הסוכות, אולם כבר אז, בראש השנה לאילנות, יש להתכונן לקראתו. ורבי צבי אילמלך מרינוב בעל "בני יששכר", המסביר בארוכה את ערכו של היום, מטעים ש"יש להתפלל בו על אתרוג כשר יפה ומהודר, שיזמין השי"ת בשעה שיצטרך למצווה" תוך הבעת תקווה כי "תפילתו תעשה פירות".

על רבי מנדלי מקוצק מספרים כי פעם אחת כשישב במסיבת חסידיו בט"ו בשבט רמז לאחד מהם שעליו לדאוג לאתרוג נאה לסוכות, אותה שעה היו הדברים תמוהים באזני השומעים, אולם בין עצרת לחג פרצה מלחמה בגלילות ההם, ואותו חסיד טרח, עמל ועלתה בידו לספק לרבו אתרוג נאה לקיים בו את המצווה.

בימים ההם, כשהנסיעה בין ארץ ישראל והגולה ארכה חודשים מרובים, לא הייתה כל אפשרות לשמור על הידורם של אתרוגי א"י בהגיעם לתפוצות הגולה ולא יכלו להשתמש בפרי הארץ למצווה, אולם בסעודות ט"ו בשבט הקפידו להגיש לשולחן מפירות א"י, וכאן ניתן הדבר ע"י פירות מיובשים, תאנים או צימוקים, שהיו נשלחים מארץ ישראל ותפוצות הגולה.

בחגיגות מיוחדת הועלו פירות א"י על שולחן מלכים, ורמז מצאו "נוצר תאנה - יאכל פריה". בשירים ושבחות הודו לה' על שזכו "לאכול מפריה". תוך הבעת תקווה שיוכלו גם "לשבוע מטיבה", אולם גם במקומות שלא היו פירות א"י, הועלו מיני פירות אלו מגידולי חו"ל, וזכרה של ארץ ישראל צוין בדברי תורה וכו'. רבי יצחק מאיר מגור, בעל "חידושי הרי"ם", היה מגיש לשולחן רבו, רבי מנדלי מקוצק, פירות משבעת המינים, אולם פעם אחת תבע הימנו רבו "פירות ארץ ישראל ממש".

רבי משה טייטלבוים בעל "ישמח משה", הקפיד לברך ביום זה על חמישה עשר מיני פירות, ועל כל פרי ופרי היה נוהג לזמר שיר המעלות, החל ממזמור ק"מ ועד מזמור קל"ד שבתהילים.

רבי יוחנן מרחמיסטריווקא, בנו של רבי מרדכי מטשרנוביל, נהג להדר ולהעלות על שלחנו בט"ו בשבט מפירות א"י, כשם שבכל ימות השנה הקפיד לברך על יינות מפרי ארץ ישראל. אולם יחד עם חיבת א"י שהייתה בהם, חששו מפני הוצאת דיבה על פרי הארץ.

מוראה של חיבת הקדש הייתה עליהם עד כדי כך, שרבי יצחק מסקווירה נמנע בשתיית יין א"י שהוגש לה בשעה שהסב לשלחנו של אחיו רבי יוחנן, באומרו:

"איני בקי בטיבן של יינות,

וחושש אני שמא לא ימצא יין זה חן בעיני

ונמצאתי מוציא דיבה על הארץ ועל פירותיה".

אותה שעה אמר רבי יוחנן :

"ידעתי שיצחק שלי נושא אתו אוצר של יראת שמים,

אך לא ידעתי עד היכן היא מגעת".

כולל מרמרוש בארץ ישראל נוהג היה לשגר מדי שנה לנשיאיו בחו"ל, האדמורים לבית ויז'ניץ, צרור תאנים מיובשים וצמוקים מיובשים, שניהם משבעת המינים שנשתבחה בהם א"י. וכמותו נהגו גם הכוללים לארצותיהם.

אולם הם לא הסתפקו באכילת פירות ומרבית האדמור"ים היו נוהגין לערוך בו שולחן כבימי חג ומועד, ובסיום הסעודה היו אומרים "שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים".

בכמה מאהלי צדיקים נהגו גם להגיש לשולחן אתרוג מבושל כמובא בספר "מטעמים":

"שהאתרוג אשר יצאנו בו ידי חובת מצווה, מטגנים אותו אחר הסוכות ואוכלים אותו בט"ו בשבט".

על רבי חיים אלעזר ממונקטש נמסר ש"היה עושה סעודה בהתרגשות נעלה" וציין מעלת יום זה, כמו בחינת הושענא רבה" ובסוף הסעודה הביאו על השולחן טס מלאה פירות מפירות שונים וגם אתרוג מבושל, וציווה בביתו שלא לכבוש ולעשות האתרוג לאכול רק בליל ט"ו בשבט ש"אז מסוגל לזה" - והיא דרכו לטבול פרי שאכל וגם מה שחילק בתוך לחלוחית האתרוג, והיה שולח גם לביתו - אלו הנשים - ממניי הפירות הללו".

באוהלי צדיקים אשר בארץ ישראל

אם אבות החסידות בגולה לא הסיחו את דעתם מא"י אין צריך לומר שבניהם ובני בניהם שזכו לעלות לא"י, הודו לה' על שזכו. לאכול מפריה ולשבוע מטובה", ובייחוד ביום ט"ו בשבט ומהם שראו את היום כמסוגל לישועה.

על רבי דוד בידרמן, יורש כסאו של רבי משה מלעלוב שעלה ארצה בשנת תרי"א, מספרים כי ביום זה הראה את כוחו הגדול בציינו כי יום זה מסוגל לישועות ו"כשם שהאילן מתברך בפירותיו - כך ישתבח האדם בפירותיו".

באחת משנות המלחמה העולמית הראשונה, והיה זה בשנת תרע"ו, הסב רבי דוד לשולחנו ביום ט"ו בשבט ופירות א"י שטוחים עליו אולם אין בא, שכן מחוץ שכלה חרב ובחדרים קצרה מגפת המחלות את יבולה המר. והנה נפתחה הדלת, וילד קטן, בנו של אחד מנאמניו נכנס ומספר לרבי דוד שאביו וכל בני ביתו נפלו למשכב וקצם קרוב.

נתקשרו עיניו של רבי דוד בדמעות ופרץ בבכי :

"ריבונו של עולם, שמחתי בחגה של א"י הושבתה, אמור די לצרותינו"

ומיד התאושש ופניו אורו הוא פנה אל הילד, הוציא פרי מערמת הפירות שלפניו והושיט לו, טפח על כתפיו בהוסיפו :

"הא לך והבא הביתה,

ובטוח אני כי בזכות פירות ט"ו בשבט

יזכה אביך לראות ממך פירות",

והמגיפה פסחה על הבית.

רבי נחומצ"י מרחמיסטרביקה, קיבל מאביו רבי יוחנן את חיבת הקודש, ואף בשנות השלטון הסובייטי שקד להעלות על שולחנו בט"ו בשבט משבעת המינים, ודמעות נוצצו בעיניו לאחר שעלה ארצה, והסב בו ביום לשולחנו, ואנשי שלומו מיקירי קרתא דירושלים נאספו אליו ליטול מידו פירות משבעת המינים ומגידולי הארץ.

בהיכלו של רבי אהרן מבלזא נהגו ביום זה מעין חג. האדמו"ר עטור היה בגדי שבת, וערך שולחן לכבוד היום. לאחר שנטלו ידיהם, הגישו מפירות ארץ ישראל, והאדמו"ר בעצמו נהג להטביל "הערינג" בשמן זית מפרי הארץ ולהגיש למסובים. שבעת המינים הועלו לשולחן, אם זכר לחיטה ראו בלחם אשר הם אוכלים, הרי חלקו גם בירה זכר לשעורה, וכן השלימו את יתר שבעת המינים. בסעודה זו נהג להשמיע האדמו"ר תורה על הפסוקים בהם מפורטים שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל:

"כי ה' אלוקיך מביאך אל ארץ טובה וגו',

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש".

ומסורת זו נמשכת גם באוהלי צדיקים אשר העתיקו משכנותיה וקבעו מושבם בארצנו הקדושה. בקרית ויזניץ אשר בבני ברק, בקרית צאנז אשר בנתניה וביתר היכלי האדמו"רים למשכנותיהם, הם מציינים את יום חמישה עשר בשבט בשירה ובזמרה, בהודיה לה' "שהחיינו וקיימנו והגענו ליום הזה לאכול מפריה ולשבוע מטובה".

מנהג טוב ויפה לתת צדקה בטו' בשבט, כ - 91 פרוטות כמניין "אילן". יש שנוהגים לשלוח איש לרעהו משלוח מנות שמכיל פירות

אנו חוגגים את ראש השנה לאילנות כי האדם עץ השדה. צריכים לעשות תשובה בטו' בשבט על התורה ועל מלכות שמים ומתברכים בשפע ברכה "בני חיי ומזוני". זהו יום חג של משתה ושמחה (חתן ביום חופתו אינו מתענה). אנו נוהגים לאכול מפירות ארץ ישראל. יש נוהגים לאכול 15 מינים כמניין טו'. מתפללים על הפירות שיתברכו ונותנים שבח לקב"ה שמחדש את הפירות משנה לשנה

יש נשים ששומרות את האתרוג מסוכות עד טו' בשבט. (לאחר סוכות עושים ריבה (מהאתרוג ושומרים אותה לטו' בשבט: סגולה בדוקה ללידה קלה

נוהגים בטו' בשבט להתפלל שיהיה לנו אתרוג כשר ומהודר בחג סוכות הבא. הקדוש ברוך הוא מברך בטו' בשבט את הפירות של ארץ ישראל (שהם עולים על כל פירות (העולם

בליל טו' בשבט - ראש השנה לאילנות, נוהגים רוב תפוצות ישראל לסדר שולחן ערוך מכל פירות האילן ומכל פירות הארץ ומברכים "שהחיינו" על פרי חדש. כל בסדר פירות טו' בשבט קודם מברכים את ברכת. אחד מברך על פרי אחר "שהחיינו" ולאחר מכן מברכים לפי הסדר הבא: חיטים, שעורים, זיתים, תמרים, ענבים, תאנים ורימון

על השולחן צריכים לשים לפחות 15 מינים, היות שיש מנהג יפה שלכל מין שאוכלים אומרים פרק מ"שיר המעלות" בתהלים ובצורה כזו לסיים את כל מזמורי שיר (המעלות) (סה"כ 15 פרקים).

האיש: מברך על החיטה "חלב וחיטים ישיב"ך". האישה: מברכת על הגפן "אשתך כגפן פורה בירכתי ביתך". הבן: מברך על הזיתים "בניך כשתילי זיתים סביב לשולחנך". הבת: נותנים לה רימון ואגוז "כל כבודה בת מלך פנימה". לילדים "קטנים: נותנים תפוח ודבש "תחת התפוח עוררתך, דבש וחלב תחת לשונך".

יש נוהגים לומר תפילה מיוחדת שחיבר רבנו הבן איש חי זצ"ל

יהיה רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתברך כל מיני אילנות ויוציאו פרותיהם בריבוי שמנים וטובים ותברך את הגפנים שיוציאו ענבים הרבה שמנים וטובים, כדי שיהיו היין היוצא מהם מצוי לרוב ולכל עמך ישראל לקיים בו מצות קידוש ומצות הבדלה בשבתות ובימים טובים ויתקיים בנו ובכל ישראל אחינו מקרה שכתוב: "לך אכול לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה אלוקים את". מעשיך

ראש השנה לאילנות מסמל את גאולת ישראל משום שעם ישראל נמשל לעץ העומד עירום וקפוא בחורף והסופות מטלטלות אותו. במבט ראשון, נראה שהמצב ללא תקווה. וכמו בטו' בשבט העץ הקפוא מתחיל לקבל תזונה, השרף עולה בתוכו, המעמד נראה כמו תחיית המתים. העץ מתחיל לפרוח ולהניב פירות, כך עם ישראל ב"ה ירים את ראשו ויזכה לגאולה שלמה בקרוב ממש

מאת: הרבנית ד"ר מיקלה. מקורות: ספר קב הישר, זוהר, בן איש חי

ר' אורי מסטרליק: לעולם לא יעבוד אדם עבודה שלמה ותמה לעלות ממדרגה למדרגה בעזרת ה'. אבל אל ירגיל את עצמו להביט בכל עת ולהסתכל אם התקדם. הוא גדל כי האדם דומה לעץ. אם תעמוד אצלו ותסתכל בו בלי הרף לבחון איך וכמה הוא גדל לא תראה ולא כלום וסופך להשתעם בעמידה זו. אלא, עליך לעבוד ולשמרו לגזמו, לזמרו, לזבלו ולהשקותו לשמור עליו מן המחבלים והמזיקים ומרוחות רעות, ואז ילך העץ ישגשג ויאדיר. כך צריך אדם להסיר כל המניעות המפריעות לו, ולסגל כל המידות המסייעות לו בעבודת השם, למען יפרח וישגה. אבל אין זה מהמידה לבדוק ולמדוד בכל שעה כמה גדל. (מתוך "האור הגנוז", מרטין בובר)

ארבעה ראשי שנים הם:

באחד בניסן: ראש השנה למלכים ולרגלים.

באחד באלול: ראש השנה למעשר בהמה.

באחד בתשרי: ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות,

לנטיעה ולירקות.

באחד בשבט: ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי.

בית הלל אומרים: בחמישה עשר בו.

(מסכת ראש השנה א, א)

ולמה נקבע ראש השנה לאילנות בט"ו בשבט?

—בתקופת המשנה נקבע ט"ו בשבט כראש השנה לתרומות ולמעשרות המיסים של אותה תקופה.

בהפרשת התרומות והמעשרות מיבולי פירות האילן נהגו אבותינו לפרנס את הכוהנים ואת הלוויים, כיוון שלא היתה להם נחלת שדה וכרם ואת העניים, שלא יכלו לפרנס את עצמם.

בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את האדם הראשון, נטלו והחזירו לפני כל אילני גן עדן ואמר לו: ראה מעשי כמה נאים ומשובחים המה! וכל מה שבראתי, בשבילך בראתי. תן דעתך שלא תקלקל ולא תחריב את עולמי, שאם קלקלת, אין מי שיתקן אחריך. (קהלת רבה ט)

"וכי תבואו אל-הארץ

ונטעתם כל-עץ מאכל" (ויקרא יט, כג)

ונתן העץ פריו

והארץ יבולה.

עת לנטוע אילנות

עת לנטוע ולבנות.

רבי נחמן מברסלב היה אומר: דע כי כל רועה ורועה יש לו ניגון מיוחד, לפי העשבים ולפי המקום שהוא רועה שם, כי כל עשב ועשב יש לו שירה, ומשירת העשבים נעשה ניגונו של רועה.

הוא היה אומר: הלוואי והייתי זוכה לשמוע את קול השירות והתשבחות של העשבים, איך כל עשב ועשב אומר שירה לשם יתברך בלי תהייה ובלי שום מחשבות זרות ואינם מצפים לשום גמול. כמה יפה ונאה כששומעים את השירה שלהם וטוב מאוד ביניהם לעבוד את האלוהים ביראה.

פרקי תהלים לקרוא בעבור הפרנסה

את הפרקים שמצויינים בהמשך יש לקרוא ברצף של 40 יום. (40 הוא מספר המהווה מספר מהפך).

חוץ מבימים הבאים: שבתות, ראשי חודשים, ימי חג, וימי תענית וצום.

אלה הם ימים בהם לא קוראים, ופשוט מדלגים עליהם,

אם שוכחים יום יש להתחיל את הספירה מחדש.

הזמן לקריאה הוא החל מהנץ החמה ועד לשעה לפני שקיעת החמה.

לפני הקריאה יש לטול ידיים ולעשות תפילת "אנא בכוח" שלוש פעמים. (על תפילת "אנא בכוח" ראה גם כאן באתר).

הפרקים הם: כ, כא, כב, כג, כד, כט, צ, צא, לז.

בסיום הקריאה יש לבקש:

יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו שיהיה חשוב ומקובל ומרוצה פרקי תהלים שקראתי מלפניך ובזכות אותיותיהם ונקודותיהם וטעמיהם והשמות היוצאים מהם מראשי תיבות ומסופי תיבות וחילופי תיבות,

ובזכות אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקוב, משה הנביא ואהרון הכהן,

יוסף הצדיק ודוד המלך עליהם השלום ובזכות אמהותינו הקדושות שרה רבקה לאה ורחל, מרים הנביאה עליהן השלום. שיפתח מזלי ותתנני לחן ולחסד בעיניך ובעיני כל רואי ותשלח לי פרנסה טובה מידך הרחבה, פרנסה בנחת ולא אזדקק למתנות בשר ודם כי אם לידך הרחבה העשירה והפתוחה.

וכן תבטל מעלי כל מיני עיכובים, עין הרע, וכשפים ואראה ברכה בכל מעשי ידי אמן ואמן סלה.

מתי לא לקרוא - שבתות, ערבי ראש חודש, ראשי חודשים, כל חודש ניסן, יד באייר, ל"ג בעומר, מראש חודש סיוון עד י"ב בחודש (כולל), ערב ט' באב, ט' באב, ט"ו באב, ערב ראש השנה, מערב יום כיפור עד סוף חודש תשרי, חנוכה, ט"ו בשבט, פורים, שושן פורים.

עצות זהב נוספות לפתיחת שערי פרנסה טובה

להיות בשמחה, לחיות חיים שמחים ומאושרים

"אם אדם יודע שלכל מאורעות היום הן לטובתו זה בבחינת העולם הבא"

רבי נחמן בן פייגה ושמחה.

(עוד עצות איך להיות בשמחה ראה ליקוטי מוהר"ן של רבי נחמן מברסלב)

לשמור על חיי נישואין מאושרים ותקינים. לשמח את בת/בן הזוג, ליישם את ההתחייבויות הרשומות בכתובה לזכור שזה נדר להיזהר לא "לפזול" ולא לבגוד מצבים כאלה יוצרים פגיעה עצומה בצינורות השפע ובצינורות הפרנסה.

להקפיד על ברכת המזון ולהתכוון במשפטים העוסקים בשפע ופרנסה.

לשמור על שבתות וחגים לקיים בשמחה שבתות וחגים,

לשמור לא לבשל לא להדליק אש ולא לעבוד.

לקיים תפילות ומצוות, להניח תפילין.

להקפיד על ברכת הלבנה כל חודש.

לקיים סעודה רביעית מלווה מלכה במוצ"ש, בשמחה ושירים.

להחזיק ולקרוא בספר תיקוני הזהר בעסק.

לוודא תקינות מזוזות ותפילין.

לתת מעשר מתוך הרווחים בכל חודש לטובת נזקקים, אלמנות ויתומים, ולומדי תורה